

KİTAP TANITIMI

Hüseyin Algül,

Peygamberimiz'in Şemâili, Ahlak ve Âdâbi, Işık Yayınları, İstanbul 2005

Muhit Mert¹

Peygamber Efendimiz üzerine şüphesiz ki pek çok araştırma yapılmış, pek çok eser yazılmıştır. Hatta diyebiliriz ki hakkında en çok yazı yazılan şahıs Peygamberimizdir. Başka hiçbir insana nasip olmayacak şekilde Hz. Muhammed'in (s.a.s.) hayatı didik didik edilmiş, en ince ayrıntılarına varıncaya kadar incelenmiştir. İşte elimizdeki kitap da bu incelemelerden birini oluşturmaktadır. İslam tarihi ve hadis kaynaklarında Hz. Peygamber'in suret ve sireti ile ilgili dağınık olarak bulunan bilgiler bir araya getirilerek elimizdeki kitapta çeşitli başlıklar altında verilmiş ve bunlarla bir Hz. Muhammed (s.a.s.) portresi oluşturulmuştur. Peygamberimiz'in hayatı kitapta 20 sayfada özetlendikten sonra, onun gerek sureti, bedeni özellikleri; gerek sireti, iç dünyası, psikolojik yapısı; gerekse sosyal münasebetleri, gündelik hayatı ve ibadetleri hakkında derlenen bilgiler okunduğunda bu portre ortaya bütün açıklığıyla çıkmaktadır. Bu minval üzere konulan başlıkları takip edecek olursak Peygamberimizin şu yönlerden incelendiğini görürüz: Beden yapısı, konuşması, gülmesi, ağlaması, uykusu, oturması, kalkması yürümesi, giyecekleri, yiyecekleri; tevazuu, adaleti, cömertliği, şefkat ve merhameti, vefâkârlığı, cesareti, utangaçlığı, mûsamahakârlığı, yardımseverliği, sevgisi, şakası; toplumun çeşitli katmanlarında bulunan insanlarla ilişkisi, bu ilişkide riayet ettiği âdâb-ı muâşeret ile günlük hayatı ve Allah'la münasebetinin bir göstergesi olarak ibadet ediş biçimi.

Yazarın önsözde dile getirdiği, "Biz bu çalışmada, Sevgili Peygamberimiz'in hayat hikâyesini kısaca naklettikten sonra günlük hayatından örnekler aktararak, O'nu değişik bir açıdan tanıtmaya çalışacağız. Yani orta sınıf bir Kureyşli gibi giyinen, az yemekle yetinen, kendine sunulan hediyeleri yoksul öğrencilere ve öğrenci konumundaki ilim taliplerine aktaran; yoksula, yolda kalmışa, akrabaya yardım eden, çocuklara samimi ilgi gösteren, kadınlara

1 Doç. Dr. Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

nezaketle davranan, her işinde tertipli düzenli olan, dağınıklıktan, karışıklıktan hoşlanmayan; kardeşliği, birliği beraberliği emreden, dindaşlık ve yurttaşlık ilişkilerini kuvvetlendiren, ilme düşkün, cehalete düşman olan Hz. Muhammed'in (s.a.s.) günlük hayatından tablolar sunacağız" sözleri, esrin muhtevasını ortaya koymaktadır.

Şüphesiz ki Peygamber Efendimiz âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Onun doğumu miladî takvimle Nisan ayına tekabül eder. Tıpkı bir Nisan yağmuru gibi. Nasıl ki Nisan yağmurları yeryüzünü sulayarak yeniden hayat bulmasına vesile oluyorsa, Efendimiz de insanlığın rahmete ihtiyacı olduğu bir zaman diliminde dünyayı teşrif etmiş, manen ölmüş insanlığın yeniden hayat bulmasına vesile olmuştur. Onun diğer bir yönü de insanlığın önüne bir örnek olmasıdır. Aslında bu iki kavram birbiriyle sıkı ilişkili. Örnekliliği rahmet oluşunda, rahmet oluşu da örnekliliğinde gözüküyor. O, yeni bir hayat tarzı ile insanlığın kurtuluşa ermesini temin etmiş, ancak hayatın nasıl yaşanması gerektiğini de bizzat yaşayarak öğretmiştir. Kitabın sonuç kısmında da denildiği gibi O sadece ilke bazında teorik ağırlıklı bir takım şeyler söylememiş, aynı zamanda söylediklerini pratik hayat aktarmış, hatta bununla da kalmayıp bunları pratik hayata aktaran bir sahabe nesli yetiştirmiş, onları insanlığın önüne muallimler olarak takdim etmiştir. İşte kitabın muhtevasında ele alınan konular, Efendimizle ilgili bu iki hususu O'nun hayatından çeşitli örneklerle ortaya koymaktadır. Kitap okunduğunda hayatın hemen her alanına dair güzel bir örnek bulduğunuzun görülmesi insana ayrı bir haz veriyor.

Peygamber Efendimiz'in rahmet oluşu sadece insanlık dünyasına has değildir, bütün âlemlere olması hasebiyle umumidir. İnsanlar sadece birbirini rahatsız etmiyor, aynı zamanda tabiatı tahrip ederek diğer varlıkları da rahatsız ediyor. Efendimiz sadece insanın insanla ilişkisini düzenlemekle kalmıyor, aynı zamanda insanın tabiatla ilişkisini de düzenliyor. Bu yönüyle insanlara örnek ve diğer varlıklar için de rahmet oluyor. Onun diğer bir yönü de Onun Allah'la ilişkisi, yani kulluğudur. Bir kul olarak Allah karşısında nasıl kulluk edileceğini de gösteriyor.

Kısaca kitap, insan-insan, insan-tabiat, insan-Allah ilişkileri alanında Efendimizin örnekliliğini ortaya koymayı ve bu yolla O'nu sevdirmeyi amaçlamış, okunması kolay ve herkesin anlayabileceği seviyede bir kitap. Peygamberimizin şairi Hassan b. Sabit bir şiirinde "ve mâ medahtu Muhammeden bi makâletî velâkin medahtü makâletî bi-Muhammedin/Ben sözlerimle Hz. Muhammed'i övmüyorum, ondan bahsetmekle kendi sözlerime güzellik katmış oluyorum" diyor. Buradan hareketle biz de diyoruz ki, kitaba Peygamber Efendimiz konu olduğundan dolayı kitap güzelleşmiş, ancak bu güzelliğe bir de yazarın ona derin bağlılığı ile ifade üslubundaki tatlılık da eklenince kitap daha da güzelleşmiş. İnsanımızın zevkle okuyacağı ve istifade edeceği bir kitap.

Mehmet Mahfuz Söylemez

Hız. Muhammed - Hayatı ve Örnek Kişiliği, Çorum Çağrı Eğitim Vakfı,
Çorum 2005.

Feride KUZGUN¹

Tanıtacağımız eser Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi hocalarından Mehmet Mahfuz Söylemez tarafından yazılmış olup Çorum Çağrı Vakfı'nca basılarak ilimizde, özellikle orta öğretim kurumlarında, ücretsiz dağıtılmıştır. *Hız. Muhammed'in Hayatı ve Örnek Kişiliği* adını taşıyan eser, bir giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Yazar, eserin giriş bölümünde Peygamber efendimiz Hz. Muhammed (sav)'in elçi olarak gönderildiği dönem hakkında bilgiler verilmiştir. İslam dininin getirdiği öğretilerin anlaşılmasında cahiliye dönemi bilgilerini önemi izahtan varestedir. Eserde kısa dahi olsa bu kabül bilgiler aktarılmış, İslam öncesi ve sonrasında değişen yaşam biçimine değinilmiştir. Yine Cahiliye toplumunu oluşturan grupların sosyo - kültürel, ekonomik, dinî ve siyasî durumları ile İslamiyet sonrası değişen düzenin mukayesesi yapılmıştır. Cahiliye dönemi olarak adlandırılan her türlü ahlak dışı davranışın mevcut olduğu bu dönem, İslamın doğuşuyla birlikte yerini bir başka döneme bırakacaktır.

Eserin birinci bölümünde Peygamberimizin hayatına yer verilmiştir. Soyu, çocukluğu, gençliği ve peygamberliği gibi konular bu bölümde ele alınmıştır. Yine bu dönemde Mekke'de meydana gelen olaylar üzerinde de durulmuştur. Mekke'de müşriklerin Müslümanlara uyguladıkları baskılar izah edilmiş, başta Peygamberimiz olmak üzere İslamiyeti benimseyen ve bu uğurda canlarını feda eden Müslümanların her türlü işkenceye maruz kaldıkları vurgulanmaya çalışılmıştır. Mekke döneminin sona ermesiyle birlikte Peygamberimiz ve diğer Mekke'de Müslümanların Medine'ye hicret etmeleri sonucunda gelişen hadiseler de yer verilmiştir. Medine'ye yapılan göçle birlikte güçlü İslam devletinin temelleri atılmıştır. Eserin yine bu bölümünde Hz. Muhammed'in siyasi ve askeri faaliyetlerine de kısaca değinilmiştir.

"Hz Peygamber'in Örnek kişiliği" başlığı altında ise Peygamber Efendimizin insanlığa ışık tutan yüksek ahlakı üzerinde durulmuştur. Nezaketi, bağışlayıcılığı, dürüstlüğü, merhameti ve cömertliğiyle kısacası incelikler peygamberi olarak nitelendirebileceğimiz bu mübarek insanı örnek almamız gereken yönleri üzerinde durulmuştur. Yine bu bölümde Peygamber Efendimi-

zin kadınlara, çocuklara, özürlülere ve fakirlere karşı olan tutumunda da kısaca değinilmiş, onun o güzel ahlakı tanıtılmaya çalışılmıştır. Eserde ayrıca Peygamber efendimizin sadece insanlara karşı değil hayvanlara ve çevreye karşıda son derece titiz davrandığı vurgulanmıştır.

Eserin sonunda yazar tarafından kısa da olsa bir bibliyografya konulmuştur. Ülkemizde son yıllarda Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle görmekte olduğumuz onlarca güzel kitaptan biri olan bu kitapçığın diğerlerinden farkı, yukarıda da izah etmeye çalıştığımız gibi, lise seviyesindeki öğrencilere hitap etmesidir.

Sayın Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ 'e açık ve anlaşılır bir üslupla kaleme aldığı bu eserinden dolayı teşekkür ederken, eserde harita ve kroki gibi görsel malzemeye yer verilmeyişini bir eksiklik olarak gördüğümüzü belirtmek isteriz. Zaten bu eksiklik siyer ile ilgili yazılan kitapların tamamında dikkat çekmektedir. Oysaki özellikle genç yaştaki insanlara hitap eden eserlerde ne kadar çok görsel malzeme kullanılırsa o kadar hedefe ulaşılacağı izahtan varestedir bir konudur.

YAZIM İLKELERİ

Dergimize gönderilen yazılar, PC Microsoft Office Word (Word 2000 veya daha yüksek bir versiyonu) programında yazılmalı veya bu programa uyarlanarak gönderilmelidir. Metin sonuna bibliyografya, İngilizce-Türkçe (özetler 100'er kelimedenden fazla olmamalı) özet ve İngilizce başlık eklenmelidir. Gönderilen yazı, burada belirtilen sayfa ve yazım düzeninde ekleriyle birlikte toplamı 30 sayfayı aşmamalıdır.

Sayfa düzeni: A4 boyutunda, kenar boşlukları soldan 3,5 cm, sağdan 3 cm, üstten 3,5 cm ve alttan 3 cm şeklinde ayarlanmalıdır.

Yazı biçimi: Metin kısmı Times New Roman yazı tipi, 12 puntoyla, başlıklar bold olarak; metnin tamamı 1,5 satır aralıkla, dipnotlar ise tek satır aralıkla ve Times New Roman yazı tipinde 10 nk ile yazılmalıdır.

Dipnotlarda aşağıda belirtilen kaynak gösterme usullerine uyulması gerekir:

Kitap

Yazar adı soyadı, eser adı (*italik*), çeviri ise çevirenin adı (çev.), tahkikli ise; (thk.); sadeleştirme ise; (sad.); edisyon ise; (ed.). yayına hazırlama ise (haz); baskı yeri ve tarihi (örnek, İstanbul 2004), cildi (örnek, IV), sayfası (örnek, 21),

Makale

Yazar adı soyadı, makale adı (turnak içinde), dergi veya eser adı (*italik*), çeviri ise çevirenin adı (çev.) baskı yeri ve tarihi (örnek, İstanbul, Kasım 2004; örnek, İstanbul 2005), cildi (örnek, IV), süreli yayın ise (örnek; yıl: 2, sayı: 3), sayfası (örnek, 13).

Basılmış sempozyum bildirileri ve ansiklopedi maddeleri, makaleler ile aynı şekilde değerlendirilecektir.

Dipnotlarda, kullanılan kaynak ilk geçtiği yerde tam künye ile verilmelidir. İkinci defa gösterilen aynı kaynaklar için; tazanın tek eseri kullanılmışsa soyadı veya meşhur adı; birden fazla eseri kullanılmışsa eserin kısaltılmış adı kullanılmalıdır.

Birden fazla cildi bulunan eserlerin kaç cilt oldukları ilk kullanımda roma rakamı ile belirtilmelidir (örnek, I-XX). Hangi cilde atıfta bulunulmuşsa izah edilir (örnek, XX, 136)

Arapça ve Farsça eser isimlerinde, birinci kelimenin ve özel isimlerin baş harfleri büyük, diğerleri küçük harflerle yazılmalıdır. İngilizce, vb. diğer yabancı dillerdeki ve Osmanlı Türkçesi ile yazılan eser adlarının her kelimesinin baş harfleri büyük olmalıdır.

Ayetler; italik karakterle yazılmalı, referansı (sure adı, sure no/ayet no) sırasına göre verilmelidir. (örnek, el-Bakara, 2/10).